

Sosiaalipedagogiikan ytimen jäljillä

Janer Hidalgo, Àngela

La Pedagogía Social bajo una mirada comparativa internacional: análisis de la perspectiva académica, formativa y profesional. Universitat Autònoma de Barcelona 2017

Sanna Ryyänen

On varsin yleistä, että sosiaalipedagogiikkaa kuvaillaan ja määritellään sen jonkinlaisesta ”määrittelemättömyydestä” käsin, usein joko alan määrittelemättömyyden ja epäselvyyden ajatuksessa suorastaan velloen tai vaihtoehtoisesti pyrkien kohti mahdollisimman yksiköllistä vastausta kysymykseen siitä, mitä sosiaalipedagogiikka on. Sosiaalipedagogiikan määrittelemättömyyden lähtökohdalle on rakennettu myös espanjalaisen **Àngela Janerin** Barcelonan Autonomisessa yliopistossa kesäkuussa 2017 tarkastettu vertailevan sosiaalipedagogiikan alaan kuuluva väitöskirja *La Pedagogía Social bajo una mirada comparativa internacional: análisis de la perspectiva académica, formativa y profesional* (Sosiaalipedagogiikka vertailevassa kansainvälisessä katsannossa: analyysi akateemisesta, koulutuksellisesta ja ammatillisesta näkökulmasta). Väitöstutkimuksen tavoitteena on selvittää ja selkeyttää sosiaalipedagogiikan nykytilaa vertailevasta kansainvälisestä näkökulmasta. Mielenkiinto suuntautuu sosiaalipedagogiikan kolmelle keskeiselle toiminta-alueelle, eli akateemiselle toimintakentälle ja tutkimukseen, alan koulutukseen sekä käytännön työn kentille ja ammatillisuuteen. Tavoitteena on tarjota ”kansainvälinen yleiskuva sosiaalipedagogiikan nykytilasta maailmassa” (Janer 2017, 1) sekä kehittää ja määritellä sosiaalipedagogiikan ”monitieteistä ja kansainvälistä teoreettista ydintä” (Janer 2017, 13).

Janerin tutkimus sijoittuu sosiaalipedagogiikan alalla tutkimusperinteeseen, jossa tutkimuksellinen kiinnostus suuntautuu sosiaalipedagogiikkaan itseensä, eli sosiaalipedagogiikkaan tieteen-, oppi- ja käytännön alana. Suomessa tällaista tutkimusperinnettä edustaa esimerkiksi Kaarina Ranteen väitöstutkimus *Sosiaalipedagogiikan ydintä etsimässä. Sosiaalipedagogiikka suomalaisten ja ruotsalaisten asiantuntijahaastattelujen sekä dokumenttien valossa* (2002). Janer etsii Ranteen lailla sosiaalipedagogiikan ydintä, mutta suuntaa katseensa kunnianhimoisesti koko maailmaan. Käytännössä tutkimuksen kattama ala ei tosin ole aivan noin laava; esimerkiksi koko Afrikka ja Aasia jäävät tarkastelun ulkopuolelle.

Tutkimus koostuu viidestä osasta: taustoittavasta kirjallisuuskatsauksesta, kolmesta empiirisestä osatutkimuksesta ja tutkimustulosten triangulaatioksi nimetystä osatutkimusten tulosten yhteistarkastelusta. Väitöskirja rakentuu espanjankielisestä johdanto-osioista, neljästä julkaistusta artikkelista, joista kolme on englanninkielistä (Janer & Úcar 2016; Janer & Úcar, *forthcoming, a*; Janer & Úcar, *forthcoming, b*) ja yksi espanjankielinen (Janer 2017) sekä espanjankielisestä yhteenveto- ja johtopäätösluvusta. Koska valtaosa artikkeleista on julkaistu tai hyväksytty julkaistaviksi kansainvälisissä englanninkielisissä julkaisuissa, ne tavoittavat myös laajemman yleisön, mukaan lukien suomalaisen lukijakunnan. Tämä huomio on inspiroinut ja ohjannut kirja-arvion laatimiseen erityisesti suomalaista sosiaalipedagogiikan kenttää ja sen toimijoita ajatellen – taustoittamaan yksittäisten artikkelien kontekstualisointia sekä niiden tulosten tulkintaa ja soveltamista.

Tutkimuksen ensimmäinen, koko muuta tutkimusta pohjustava ja sen valintoja suuntaava osio on englannin-, espanjan- ja portugalinkielisen lähteistön pohjalta tehty kirjallisuuskatsaus. Kirjallisuuskatsaus piirtää kuvaa sosiaalipedagogiikasta lähinnä ”epistemologisen epätarkkuuden” luonnehtimana tieteenalana, jolle tyypillisiä ovat moninaiset, keskenään jopa ristiriitaiset, kuvailut alan luonteesta, toimintakentästä ja kohteesta. Tutkimuksen merkitys perustellaan tarpeella kirkastaa näkymä siihen, mistä sosiaalipedagogiikassa oikein on kyse. Janer kiteyttää kirjallisuuskatsauksen perusteella sosiaalipedagogiikan haasteet tieteenalana viiteen kohtaan:

- a. Sosiaalipedagogiikka käsitteenä epäselvä, monimutkainen ja ongelmallinen
- b. Yhtenäinen teoria sosiaalipedagogiikasta puuttuu
- c. Kohtaamattomuuksia ja jännitteitä akateemisen ympäristön toimijoiden ja käytännön ammattilaisten välillä

- d. Eri maissa ja ympäristöissä sosiaalipedagogiikka saa erilaisia ilmiäsuja
- e. Epäselvä suhde muihin ”sosiaalisen” oppialoihin ja käytännön aloihin

Sosiaalipedagogiikan moninaisuus ja tietynlainen vaikeasti määriteltävyys on varmasti tuttu asia kaikille alan piirissä toimiville. Sosiaalipedagogiikan tieteenalaluonnetta analysoivat tekstit jumiutuvat kuitenkin ehkä tarpeettomastikin vain toistamaan alan moninaisuuteen yhdistämäänsä ”epäselvyyttä”, purkamatta tai kyseenalaistamatta tätä näkymää, päätyen siten itse tahtomattaankin sitä uusintamaan. Janerin väitöskirjan alkuluku toistaa tätä sosiaalipedagogiikan alalla yleistä asetelmaa: alan moninaisuus tunnistetaan ja todetaan ennen muuta ongelmaksi ja tulkitaan ”epäselvyydeksi”, mutta moninaisuuden juuria, syitä ja merkityksiä ei reflektoida sen syvemmin, ei myöskään pysähdytä pohtimaan onko alan moninaisuuden kehystäminen yksioikoisesti ongelmaksi ainoa tai ylipäätään tarkoituksenmukainen tapa lähestyä kysymystä. Analyysin oheen olisi kaivannut esimerkiksi katsauksen sosiaalipedagogiikan juuriin ja jo alan oppihistorian alkumetreillä muodostuneeseen kahteen kehityslinjaan tai painopisteeseen, jotka suomalaisessa keskustelussa on nimetty esimerkiksi sivistysteoreettiseksi ja hyvinvointiteoreettiseksi kehukseksi (Hämäläinen 2007) sekä yleiseksi ja erityiseksi tehtäväksi (Kurki & Nivala 2006). Ne kuvaavat yhdessä kahta olennaista tulokulmaa sosiaalipedagogiikan alaan, ja rinnakkain asetettuna ne kiteyttävät sosiaalipedagogiikan olemuksellisen kahtalaisuuden. Kirjassa ei missään vaiheessa myöskään tuoda esiin sosiaalipedagogiikan eri suuntauksia, jotka on tyypillisesti jaoteltu kolmeen, eli empiiris-analyyttiseen, hermeneuttiseen ja kriittiseen orientaatioon (esim. Sáez Carreras 1997, 55). Sosiaalipedagogiikan kaksi kehityslinjaa tai sen eri tietenteoreettiset orientaatiot eivät selitä kaikkea sosiaalipedagogiikan kentällä vallitsevasta ”epistemologisesta hämmennyksestä”, mutta esimerkiksi näiden sosiaalipedagogiikan moninaisuutta avaavien näkymien keskusteluttaminen kirjallisuuskatsauksen tulosten kanssa olisi tuonut analyysiin sävykkyyttä ja syvyyttä. Tutkimusasetelmaa olisi kaikkienensa rikastanut sen huomioiminen, että moninaisuus on pikemminkin tieteenalojen perusluonteeseen kuuluva ominaisuus kuin epäonnistuminen tieteenalan rakentamisessa tai tieteenalan jonkinlainen poisselitetävä ”virhe”. Tältä perustalta alan yhteisen ytimen etsiminenkin näyttäytyisi hieman toisenlaisena tehtävänä kuin tarpeena

löytää sosiaalipedagogiikalle yhtenäinen teoria, systeemi tai malli (Janer 2017, 26, 47, 50).

Janerin piirtämä kuva sosiaalipedagogiikan tieteenalaluonteesta perustuu englannin-, espanjan- ja portugalinkieliseen lähteistöön, joka koostuu noin kahdestakymmenestä 2000-luvulla julkaistuista sosiaalipedagogiikan alalle sijoittuvasta artikkelista. Artikkelien valinnan perusteita ei kirjassa avata. Kolmelle kielialueelle ulottuvalla analyysillä on tavoitettu näkymiä sosiaalipedagogiikkaan varsin monipuolisesti. On kuitenkin perusteltua kysyä, riittääkö tämänkaltaisessa, tieteenalaluonteen avaamiseen ja täsmentämiseen erittäin kunnianhimoisella otteella tarttuvassa ja kattavaa kansainvälistä – ja maailmanlaajuista – näkymää tavoittelevassa tutkimuksessa se, että kirjallisuuskatsauksen alaa on mitä ilmeisimmin ohjannut ennen muuta tutkijan oma kielitaito. Tämä on vielä erityisen polttava kysymys juuri sosiaalipedagogiikan alalla, jossa englanninkielinen julkaiseminen on yleistynyt vasta aivan viime vuosina ja jossa keskustelua on tyypillisesti käyty kielialueiden omilla kielillä, edellä mainittujen kielten lisäksi esimerkiksi saksaksi, ruotsiksi, venäjäksi, japaniksi, ja niin edelleen. Koska kirjallisuuskatsaus kuitenkin esitetään kattavana kuvauksena sosiaalipedagogiikan nykytilasta, olisi ollut syytä vähintäänkin pohtia, mitä esimerkiksi saksankielisen kirjallisuuden ohittaminen mahdollisesti tarkoittaa tulosten kannalta tai miten tuloksia suuntaa englanninkielisen sosiaalipedagogisen keskustelun suhteellinen nuoruus.

Jos tavoiteltaisiin aidosti kattavaa kuvaa siitä, millainen näkymä sosiaalipedagogiikan nykytilaan muodostuu julkaisujen kautta, rakentuisi se varmasti parhaiten laajan kansainvälisen tutkijajoukon yhteistyönä. Esimerkiksi monessa entisessä Itä-Euroopan maassa, Skandinaviassa, Suomessa ja Venäjällä sosiaalipedagogiikkaa määritellään myös kansallisissa keskusteluissa, joita tätä tutkimusta varten tehty kirjallisuuskatsaus ei tavoita. Tutkimus herättääkin kiinnostuksen siihen, minkälaista ymmärrystä systemaattinen kirjallisuuskatsaus voisi tuottaa sosiaalipedagogiikan nykytilasta ja miten se mahdollisesti eroaisi, jos jotenkin, siitä kuvasta, joka Janerin väitöstutkimuksessa nyt piirtyy.

Ensimmäinen empiirinen osatutkimus kohdistuu sosiaalipedagogiikan nykytilaan ja ominaispiirteisiin tieteenalana (Janer & Ücar 2016). Kohdejoukkona oli 18 sosiaalipedagogiikan akateemista asiantuntijaa 12 maasta, Suomi mukaan lukien. Tiedonkeruu on toteutettu Delfoi-asiantuntijamenetelmällä. Delfoi on kyselytutkimusta lähentyvä laadullinen menetelmä, jossa asiantuntijat vastaavat joukkoon kysymyksiä kahdella tai kolmella

kierroksella siten, että yhden kierroksen vastaukset vaikuttavat aina seuraavan kyselykierroksen rakentumiseen. Tavoitteena on saavuttaa yhteinen konsensus tutkittavasta asiasta. Menetelmää on hyödynnetty erityisesti tulevaisuudentutkimuksen alalla, mutta Janerin tutkimuksen perusteella se vaikuttaisi soveltuvan hyvin myös tämän tutkimuksen kaltaisiin tutkimusasetelmiin. Menetelmän kuvaus jää kirjassa kuitenkin harmillisen köykäiseksi. Jos menetelmää ei tunne ennalta, tutkimuksen prosessi ei aivan avaudu. Tutkija korostaa, että tutkimuksen tulokset eivät ole yleistettävissä – mikä onkin perusteltua: sosiaalipedagogiikan ”kansainvälisesti kattavaa” olemusta määrittelemään 18 asiantuntijan joukko tuntuu rajalta, vaikka maajakauma onkin laava (Suomi, Norja, Tanska, Ruotsi, Belgia, Saksa, Iso-Britannia, Espanja, Portugali, Yhdysvallat, Chile ja Brasilia). Akateemisen asiantuntijuuden määrittymisen ja uusintamisen tyypillistä tapaa kuvaa se, että otoksen 18:sta asiantuntijasta naisia on vain neljä. Aukikirjoitetut, ja sinänsä asianmukaiset huomioidut tutkimuksen tulosten rajallisesta yleistettävyydestä ovat osin ristiriidassa tutkimukselle asetettujen tavoitteiden kanssa, samoin kuin suhteessa siihen, että tutkimuksen tulokset kuitenkin lopulta esitetään jollakin tavoin yleispäteväinä näkymänä sosiaalipedagogiikan ominaisuuteen.

Analyysi kiteyttää asiantuntijapoolin yhteiseksi työstetyn näkemyksen sosiaalipedagogiikasta kuuden ulottuvuuden mukaan jäsenneyiksi indikaattoreiksi. Ulottuvuudet yksittäisine indikaattoriesimerkkeineen ovat (ks. indikaattoreista laajemmin Janer & Úcar 2016):

- Kontekstuaalinen ulottuvuus – suuntautuu käytäntöön
- Historiallinen ulottuvuus – tietty teoriaperusta, ml. Natorp, Freire ja Pestalozzi
- Epistemologinen ulottuvuus – tieteellis-akateeminen oppiala
- Funktionaalinen ulottuvuus – kasvatuksellisia ratkaisuja sosiaalisiin ongelmiin
- Ammatillinen ulottuvuus – sosiaalityö, sosiaalinen kasvatusta, pedagogiikka, yhteisötyö
- Metodologinen ulottuvuus – laadulliset ja määrälliset tutkimusmenetelmät
- Normatiivinen ulottuvuus – pedagogista toimintaa ohjaavat normit ja menetelmät
- Eettis-poliittinen ulottuvuus – tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus

Kuten yksittäisistä indikaattoriesimerkeistä jo käy ilmi, sosiaalipedagogiikan ominaislaatu pelkistyy analyysissä varsin yleiselle tasolle. Tämä on toisaalta perusteltua: kuvauksen tieteenalan ytimeistä onkin oltava jotain niin yleisluontoista, että se mahdollistaa esimerkiksi erilaisista tieteen-teoreettisista orientaatioista ponnistavat tulkinnot. Toisaalta kuvauksen yleisluonteisuus nostaa esiin kysymyksen siitä, onnistuuko analyysi kuitenkin jäsentämään sosiaalipedagogiikkaa tavalla, joka voisi hälventää sen ”epäselyvyyttä” tai monitulkintaisuutta tai tuoko se jotain uutta siihen tuntumaan, joka ”kaikilla” alan kanssa tekemisissä olevilla jo on.

Toinen osatutkimus paneutuu sosiaalipedagogiikkaan oppialana, täsmällisemmin sosiaalipedagogiikan alan yliopistotasoiseen koulutukseen kansainvälisestä näkökulmasta. Osatutkimuksen tavoite on tärkeä ja kiehtova; vastaavaa tiedonkeruuta on tuskin sosiaalipedagogiikan alalla aiemmin tehty. Näyte koostuu 200 maailman parhaasta yliopistosta (QS World University Rankings), ja sitä on täydennetty 66 google-haun perusteella löytyneellä yliopistolla. Tämänkaltaisen analyysi täytyy luonnollisesti kiinnittää johonkin, ja siitä näkökulmasta parhaiden yliopistojen listaus on varmasti ollut perusteltu lähtökohta. Sosiaalipedagogiikan maantieteellisen sijoittumisen huomioiden on kuitenkin perusteltua kysyä, onko listaus, jossa painottuvat yhdysvaltalaiset yliopistot, tarkoituksenmukaisin juuri sosiaalipedagogiikan yliopistollisen koulutuksen nykytilaa kuvaamaan, sosiaalipedagogiikka kun on ottamassa Yhdysvalloissa vasta ensiaskelitaan. Perustellumpaa – ja samalla myös huomattavasti työläämpää – olisi ollut kerätä näyte käsin niistä maista, joissa sosiaalipedagogiikan yliopistotasoisista koulutusta tiedetään tai arvellaan olevan. Tutkimuksessakin ranking-aineiston riittämättömyys on toki myös huomioitu.

Täydentävä aineisto on kerätty hakusanoilla ”*study social pedagogy*” ja ”*bachelor social pedagogy*”. Näytteen kokoamisen haasteita suhteessa osatutkimuksen tavoitteisiin voi kuvata esimerkiksi Suomesta. Suomen ainoassa sosiaalipedagogiikan yliopisto-opinnot mahdollistavassa yliopistossa, eli Itä-Suomen yliopistossa, sosiaalipedagogiikan pääaineopiskelijat eivät valmistu sosiaalipedagogiikan vaan yhteiskuntatieteiden kandidaateiksi (ja sen lisäksi maistereiksi ja tohtoreiksi). Ainakaan jälkimmäisellä hakusanalla Itä-Suomen yliopistoa ei siis voisi tunnistaa näytteeseen kuuluvaksi. Yksinomaan englanninkieliset hakutermit jättävät myös ulkopuolelle kansallisia koulutusohjelmia, joita ei kuvata englanninkielisin vaan paikallisin termein. Onkin perusteltua kysyä, miksi ensimmäi-

sen osatutkimuksen asiantuntijoita ei hyödynnetty tämän toisen osatutkimuksen näytteen kokoamisessa ja maakohtaisten tietojen tarkistamisessa. Nyt tutkimukseen on päätyntä esimerkiksi Suomen osalta väärää tietoa: Tampereen yliopistossa ei ole ollut sosiaalipedagogiikan opintoja vuoden 2010 jälkeen, ja Itä-Suomen yliopistosta on jäänyt mainitsematta mahdollisuus opiskella sosiaalipedagogiikkaa myös tohtorintutkimuksen pääaineena. Esimerkki herättää harmillisen epäilyksen koko osatutkimuksen aineiston asianmukaisuudesta ja ajantasaisuudesta.

Osatutkimuksessa on perehdytty myös sosiaalipedagogiikan opetussuunnitelmiin. Myös tämä on kiinnostavaa tietoa, jonka keräämiseen ei aiemmin ole kansainvälisestä vertailevasta näkökulmasta paneuduttu. Opetussuunnitelmat on koottu yliopistojen avointen internet-sivujen kautta ja siten kerätty tieto on väistämättä ”luurankomaista” mutta tarjoaa yhtä kaikki näkymän sosiaalipedagogiikan koulutusohjelmien painotuksiin. Kerätyn aineiston tarkastelu Suomen näkökulmasta tosin osoittaa jälleen valitun menetelmän heikkoudet. Opetussuunnitelmia olisi pitänyt osata etsiä yliopiston WebOodi-palvelun kautta – tai pyytää ne tutkimuksen käyttöön esimerkiksi tutkimuksen ensimmäisessä vaiheessa haastatellun suomalaisasiantuntijan kautta. Nyt Suomi on tältä osin jäänyt harmillisesti kokonaan opetussuunnitelmien analyysin ulkopuolelle. Tämänkaltaisessa kartoitustyössä tarkoituksenmukaisin menetelmä olisi varmasti kysely tai materiaalipyyntö suoraan sosiaalipedagogiikan opintojen vastuuhenkilölle kussakin otokseen sisällytetyssä yliopistossa. Tähän tutkimukseen valittu tiedonkeruumenetelmä on tarkoittanut varsin suuria myönnetyksiä aineiston laadun ja kattavuuden näkökulmasta. Keskittyminen yksinomaan yliopistoympäristöön myös kaventaa näkymää sosiaalipedagogiikan alan koulutukseen jättäen esimerkiksi Suomessa ammattikorkeakoulut ja niiden tarjoaman sosiaalipedagogisesti orientoituneen koulutuksen analyysin ulkopuolelle. Puutteistaan huolimatta osatutkimus luo hyvää perustaa sosiaalipedagogiikan alan vertailevalle koulutusanalyysille. Olisikin merkittävää, jos vastaavanlainen tutkimus tai selvitys olisi mahdollista toteuttaa kansainvälisen tutkijajoukon yhteistyönä, aidosti paneutuen eri maiden sosiaalipedagogiikan alan koulutusohjelmien ominaispiirteisiin, yhtäläisyyksiin ja erilaisuuksiin.

Kolmas osatutkimus keskittyy sosiaalipedagogiikkaan ammattialana. Tutkimuksessa haastateltiin kymmentä sosiaalipedagogiikan alan ammattilaista kymmenessä maassa. Osatutkimus avaa näkymän sosiaalipedago-

giikan käytännön työkentille kansainvälisesti. Analyysi keskittyy kuvaamaan työn ominaispiirteitä aiemmin esiteltyjen ulottuvuuksien mukaan, mutta varsinaisia työkäytäntöjä ei juurikaan kuvata. Tuloksissa korostuu esimerkiksi teorian ja käytännön vuoropuhelun tärkeys. Osatutkimus ei varsinaisesti tuo mitään senkaltaista uutta, työn yksityiskohtiin ja erilaisiin menetelmällisiin ominaispiirteisiin pureutuvaa tietoa, mitä eri maiden sosiaalipedagogisiin käytäntöihin perehtymiseltä olisi voinut odottaa. Tutkija toteaa tulosten kuitenkin ”antavan kansainvälisen yleiskuvan sosiaalipedagogin ammatin nykytilasta ja sosiaalipedagogiikan käytännöstä” (Janer 2017, 165). Väite tuntuu varsin rohkealta, kun huomioidaan haastateltavien pieni määrä ja kun se vielä suhteutetaan laajaan kansainväliseen kontekstiin ja sosiaalipedagogiikan ammatillisten käytäntöjen moninaisuuteen.

Kirjan viidennen ja viimeisen osan Janer on nimennyt kolmen osatutkimuksen triangulaatioksi, eli siinä sosiaalipedagogiikan akateemisia, koulutuksellisia ja ammatillisia ympäristöjä koskevat tulokset asetetaan keskustelemaan keskenään ja tuodaan mukaan tutkimuksen nimen kuvaama vertaileva ulottuvuus maantieteellisten alueiden välille. Sosiaalipedagogiikan ydintä luonnehtii Janerin analyysien perusteella esimerkiksi monitieteisyys, teorian ja käytännön vuoropuhelu, osallistavat menetelmät, normatiivisuus, sitoutuminen oikeudenmukaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen, vahva yhteiskunnallinen panos sekä siirtyminen huono-osaisuutta korostavista tulkinnoista laveampiin yhteisötyötä ja laaja-alaista hyvinvointia korostaviin painotuksiin (Janer 2017, 226–228, 230). Johtopäätöksenä todetaan, että sosiaalipedagogiikalle on siis mahdollista määritellä yhteinen ydin, samoin kuin joukko eri toimintaympäristöjä luonnehtivia erityispiirteitä (Janer 2017, 233).

Janerin väitöstutkimus on tärkeä panos keskusteluun sosiaalipedagogiikan luonteesta ja nykytilasta sekä samalla yritys tehdä sosiaalipedagogiikan yhteinen ydin paremmin näkyväksi ja tiedostetuksi. Tutkimuksen teoreettis-epistemologiset ja menetelmälliset ongelmakohdat, samoin kuin tutkimuksen laajat ja kunnianhimoiset tavoitteet huomioiden varsin pienet aineistot kuitenkin valitettavasti rapaattavat tulosten uskottavuutta ja samalla niiden merkittävyyttä. Tutkimuksen johtopäätökset ja yleistyksiset ovat monin paikoin rohkeampia kuin asetelma ja aineisto sallisivat, ja kokonaisuutena alasta yksinkertaistetaan liikaa. Näenkin tutkimuksen panoksen ennen muuta tienviittana ja keskustelunavauksena. Siinä missä

tutkimusasetelma vaikuttaa olleen vain yhdelle, vasta meritoituvalle tutkijalle liian laava ja vaativa, avaa se yhtä kaikki kiinnostavia näkymiä sosiaalipedagogiikan nykytilaa kartoittavalle kansainväliselle yhteistutkimukselle. Kuka tarttuisi toimeen? Toisaalta lienee tarpeen kysyä, olisiko sosiaalipedagogiikankin alalla jo syytä siirtyä painokkaammin *näyttämään* mistä sosiaalipedagogiikassa on kyse, ajoittain loputtomilta tuntuvien itseanalyysien ja alan ”määrittelemättömyyteen” liittyvien tuskailujen sijaan.

Sanna Ryyänen oli yksi Àngela Janerin väitöskomitean kolmesta jäsenestä Universidad Autónoma de Barcelonassa 28.6.2017.

LÄHTEET

- Hämäläinen, Juha (2007). Sosiaalipedagogiikan kaksi kehityslinjaa. Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikirja 2007, 9–16.
- Janer, À. 2017. Pedagogia Social comparada: análisis de la visión académica y formativa. Foro de educación.
- Janer, À. & Úcar, X. 2016. Analysing the dimensions of Social Pedagogy from an international perspective. *European Journal of Social Work* 20 (2), 203–218.
- Janer, À. & Úcar, X. forthcoming, a. An international comparative analysis about the training of Social Pedagogy at universities. *Journal of Social Work*.
- Janer, À. & Úcar, X. forthcoming, b. An international comparative analysis about the professional practice of Social Pedagogy. *International Journal of Social Work*.
- Kurki, L. & Nivala, E. 2006. Johdanto. Teoksessa L. Kurki & E. Nivala (toim.) Hyvä ihminen ja kunnan kansalainen. Johdatus kansalaisuuden sosiaalipedagogiikkaan. Tampere: Tampere University Press, 11–24.
- Ranne, K. 2002. Sosiaalipedagogiikan ydintä etsimässä. Sosiaalipedagogiikka suomalaisten ja ruotsalaisten asiantuntijahaastattelujen sekä dokumenttien valossa. Turku: Turun yliopisto.
- Sáez Carreras, J. 1997. La construcción de la pedagogía social: algunas vías de aproximación. In A. Petrus (ed.) *Pedagogía social*. Barcelona: Editora Ariel, 40–66.

